

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Wensen en bedenkingen concept-Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ)

Gevraagd besluit

Akkoord te gaan met uitbrengen aan de Stuurgroep Noord-Holland Zuid van de volgende wensen en bedenkingen op de concept-Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ), inhoudende:

Bedenkingen:

- In de RES NHZ 1.0 moet duidelijker worden dat en hoe de energie transitie betaalbaar blijft voor iedereen. De onderdelen die hieraan bijdragen, zoals het inzetten op een goede energiemix (zon, wind) en de juiste aanpassingen aan de energie infrastructuur (inclusief lokale opwek/afname en opslag) moeten onderdeel zijn van de RES NHZ 1.0.
- In de RES NHZ 1.0 moet duidelijker naar voren komen dat 2050 de einddatum is, en dat deze RES een eerste stap is (met als horizon 2030).

Wensen:

- Werk de kansen voor innovatie uit in de RES NHZ 1.0, zoals (1) door nieuwe technische oplossingen de inpasbaarheid in de omgeving te vergroten, en (2) het gebruik van nieuwe energiedragers zoals waterstof;
- Werk de regionale regie op de uitvoering van de opgaven uit. Bijvoorbeeld via subsidies, of via ondersteuning aan c.q. het ontzorgen van initiatiefnemers;
- Werk het lokaal eigenaarschap verder uit: hoe kunnen omwonenden en Zaanse inwoners profijt hebben van de opbrengst van windturbines.

Aandachtspunten voor het vervolg:

- Uitwerken van mogelijkheden tot stimuleren van bewoners en bedrijven om hun energiebehoefte te verminderen.
- Uitwerken in synergie met andere opgaves, zoals bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie, economische diversificatie, gezondheid en kansengelijkheid. Vasthouden van de voorgestelde zoekgebieden tot alle opties zijn doorgerekend.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

Kernverhaal

Op 22 april 2020 heeft de Stuurgroep Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ) de concept-RES formeel openbaar gemaakt voor besluitvorming. De vaststelling van de definitieve RES NHZ 1.0 in 2021 is kaderstellend en een raadsbevoegdheid. Daarom is regionaal afgesproken dat de colleges hun raden in de gelegenheid stellen om ook op het concept al formele wensen en bedenkingen uit te brengen (raad aan de voorkant). De concept-RES NHZ is een opmaat naar de definitieve RES NHZ 1.0 en beschrijft de verkenning van de mogelijkheden voor grootschalige opwekking van hernieuwbare elektriciteit in de regio en bijbehorende infrastructuur. Daarnaast is een eerste inventariserende stap gezet om de vraag naar en aanbod van warmte en de warmte-infrastructuur in kaart te brengen (zoekgebieden). De opwekking van duurzame energie is een belangrijke stap in de grotere opgave van Zaanstad om uiterlijk in 2040 klimaatneutraal te zijn.

De voorliggende wensen en bedenkingen zijn een inventarisatie van de vragen en reacties van de raadsfracties die gebruik hebben gemaakt van deze mogelijkheid van vroegtijdig meedenken. De ambitie van Zaanstreek-Waterland betreft zowel de inzet op de realisatie van de 'deeltaak' van 0,43 TWh aan zonne-energie vóór 2030, alsmede het toevoegen van de zoekgebieden voor zonne- en windenergie. Dit wordt breed gedeeld. Daarnaast zijn vanuit de raad verschillende aandachtspunten naar voren gebracht.

Aanleiding

De doelstelling van het Nederlandse Klimaatakkoord is 49% minder CO₂ in 2030 ten opzichte van 1990. Het einddoel is 95% CO₂-reductie in 2050. Om dit doel te bereiken is Nederland verdeeld in dertig energieregio's.

De gezamenlijke opgave van deze dertig energieregio's is om in 2030 35 TWh op te wekken met grootschalige wind- en zonne-energie (elektriciteit) op land.

Lukt dit niet, dan wordt de nog ontbrekende hoeveelheid TWh over de dertig regio's verdeeld op basis van een landelijke verdeelsystematiek (Route 35).

Het doel van de RES NHZ 1.0 is een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van grootschalige hernieuwbare energieopwekking (zon en wind), warmte(rest)bronnen en bijbehorende infrastructuur. In elke RES-regio werken overheden samen met maatschappelijke partners, netbeheerders, het bedrijfsleven en bewoners regionaal gedragen keuzes uit. Dit doen zij voor de grootschalige opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur. De RES kijkt vooral naar de opdracht om meer duurzame energie op te wekken. Dit is een deel van de grotere opgave van Zaanstad om uiterlijk in 2040 klimaatneutraal te zijn.

Er is nauw samengewerkt tussen met name de gemeenten binnen de deelregio Zaanstreek-Waterland en er hebben twee regionale ateliers plaatsgevonden.

De focus van de RES ligt op de opgaven van de landelijke sectortafels 'Gebouwde omgeving' en 'Elektriciteit' van het Nationale Klimaatakkoord. De vraagstukken die daar worden besproken zijn onder meer:

- Hoe en waar kunnen we met zon en wind duurzame elektriciteit opwekken?
- Hoe komen we tot de juiste verdeling van de beschikbare warmtebronnen in de regio?
- Wat zijn de mogelijkheden voor de opslag en infrastructuur voor energie en warmte?

Gezien de omvang van de energieregio NHZ heeft uitwerking plaatsgevonden in zes deelregio's, waaronder Zaanstreek-Waterland. De 29 gemeenten van de energieregio NHZ, de provincie en de drie Waterschappen maken deze RES NHZ met elkaar vanuit regionale samenwerking en maatschappelijke betrokkenheid. In de Startnotitie RES NHZ is aangegeven hoe en met wie zij de keuzes maken. Op 11 juli 2019 is de inhoud van deze Startnotitie via een raadsinformatiebrief ter kennisname gedeeld met de gemeenteraad (2019/9748).

Contouren van de afspraken in de concept-RES

De concept-RES NHZ beschrijft de verkenning van de mogelijkheden voor grootschalige opwekking van hernieuwbare energie in de regio. Daarnaast is een eerste inventariserende stap gezet om vraag naar en aanbod van warmte, en de warmte-infrastructuur in kaart te brengen.

De regio Zaanstreek-Waterland wil zich tot 2030 inzetten voor een maximale benutting van:

- Alle bestaande grote(re) daken van bijvoorbeeld maatschappelijk, industrieel en agrarisch vastgoed voor zonne-energie;
- De uitgeefbare, niet in gebruik genomen, gronden van bedrijventerreinen voor ('tijdelijke') zonneweides;
- Zonnepanelen op grote parkeerplaatsen (d.m.v. een overkapping);
- De aangevraagde, maar nog niet gerealiseerde SDE-projecten.

Opgeteld levert dit 0,43 TWh op. Op basis van het aandeel in het totale energieverbruik in Nederland zou Zaanstreek-Waterland 0,4 TWh van de landelijke opwek (35 TWh) voor zijn rekening dienen te nemen. Met voornoemde bijdrage voldoen wij aan die, niet formeel gestelde, deeltaak.

Daarnaast zijn een enkele concrete 'zoekgebieden' voor zonne- en windenergie toegevoegd, te weten:

- Zonne-energie
  - o Zon langs A7, A8 en A10 (geluidsschermen en middenberm).
  - o Zon in Noordzeekanaalgebied (gemeente Zaanstad).
  - o Zon op de Bukdijk (Marken, gemeente Waterland).
- Windenergie
  - o Wind langs A7, A8 en A10.
  - o Wind in Noordzeekanaalgebied (gemeente Zaanstad).
  - o Wind bij de Nes (Marken, gemeente Waterland).

Deze zoekgebieden moeten het komend jaar nader onderzocht worden op ruimtelijke inpasbaarheid, haalbaarheid en draagvlak.

In regionaal verband is afgesproken om de gemeenteraden via een procedure voor het geven van een verklaring van wensen en bedenkingen (naar de geest van de voorhangprocedure van art. 169;4 Gemeentewet) te betrekken bij de voorliggende concept-RES NHZ. Deze verklaring van wensen en bedenkingen wordt onderdeel van de concept-RES NHZ die ingediend wordt bij het Nationaal Programma RES. De concept-RES moet vóór 1 oktober 2020 voor doorrekening worden aangeboden aan het Nationaal Programma RES.

Beoogd resultaat

Raad aan de voorkant: inbreng van de raad t.a.v. de concept RES NHZ. in de opmaat naar de besluitvorming over de (definitieve) RES 1.0 in 2021.

Kader

Over de RES is eerder met de raad gesproken tijdens o.a. Omgevingscarré's. Daarnaast zijn raadsleden uitgenodigd om deel te nemen aan diverse bijeenkomsten, die door de Energieregio NHZ zijn georganiseerd. De website Energieregio NHZ biedt de gelegenheid om technische vragen te stellen. Via informatiebrieven is de raad betrokken bij de totstandkoming van de concept RES NHZ en in de gelegenheid gesteld om tijdens Regionale Raadsledenbijeenkomsten hierover te spreken. Tot slot zijn raadsleden ook uitgenodigd voor twee regionale ateliers.

- Klimaatakkoord (2019/0628), mede door Zaanstad via VNG mee ingestemd);
- Coalitieakkoord 2020-2022 'De molen op de wind zetten'(november 2019);
- Startnotitie Regionale Energie Strategie NHZ – samen op zoek naar kansen voor de regio (reg. nr. 2019/9759), waarin het proces beschreven om te komen tot een RES NHZ.

Argumenten en afwegingen

Vanuit de verschillende reacties, zijn de volgende wensen en bedenkingen gedestilleerd. Daarnaast zijn vanuit de raad verschillende aandachtspunten naar voren gebracht.

Voorgestelde bedenkingen:

Voor Zaanstad is het heel belangrijk dat de energie transitie betaalbaar blijft voor iedereen. Investeren op een goede energiemix (zon, wind) en de juiste aanpassingen aan de energie infrastructuur (inclusief lokale opwek/afname en opslag) dragen hieraan bij, alsmede het inzetten op innovaties.

Een helder perspectief voor de toekomst ontbreekt.

In de RES moet duidelijker naar voren komen dat in 2050 de einddatum is en dat deze RES een eerste stap is (met als deadline 2030).
